

Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України
відділ історії зарубіжної філософії
сектор історії східної філософії

27 лютого 2018, 16:00
к. 327

СЕМІНАР ДОСЛІДНИКІВ СХІДНИХ ФІЛОСОФІЙ

Засідання СХІІ

Тема засідання:

“Рецепція китайської філософської думки
у творчості Матжіюї”

Доповідач:

Капранов Сергій, к. ф. н., с. н. с. Інституту
сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ, н. с.
Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАНУ

ЗАПРОШУЄМО УСІХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ!

Див.:

www.tdsf.kiev.ua/

http://community.livejournal.com/ukr_asia_philos

<http://www.facebook.com/OrientalPhilosophiesSeminarKyivUkraine>

Тези доповіді

Альбер-Ежен Пюйу, граф де Пувурвіль (Albert-Eugène Puyou de Rouvourville, 1861–1939 або 1940), відомий під псевдонімом Матжіої (Matgioi), був людиною незвичайної долі – він закінчив елітарну Спеціальну військову школу Сен-Сір, воював в Індокитаї у складі Іноземного легіону, був поранений, дезертував і деякий час жив серед в'єтнамців. Пізніше служив колоніальним чиновником, став журналістом, писав статті та книжки на розмаїту тематику. У Парижі Матжіої зблизився з езотеричними колами (Папюс, Р. Генон, І. Агелі тощо), оголосив себе представником таємної даоської традиції, у яку був, за його власним твердженням, посвячений у В'єтнамі. У 1894–1910 рр. він опублікував низку книжок, присвячених духовним вченням Китаю та В'єтнаму, у тому числі переклади деяких китайських текстів. У 1904–1907 рр. він видавав журнал “La Voie” (“Шлях”), де публікував свої статті з аналогічних тем. Пізніше, під час Першої світової війни, відійшов від езотеризму і присвятив себе військово-патріотичній публіцистиці.

Головними книгами Матжіої, присвяченими східноазійській духовній традиції, є “Метафізичний Шлях” (La Voie Métaphysique, 1905) [1] та “Раціональний Шлях” (La Voie Rationnelle, 1907) [2]. Це дві частини трилогії, у якій автор, за його власними словами, прагнув “показати примордіальне та традиційне джерело всього знання”. Перша книга викладає “принципи Традиції та їхній філософський і космогонічний рух (розвиток)”, друга присвячена “систематизації Традиції”, пов’язаної автором з даосизмом. Третя частина трилогії, “Суспільний Шлях” (La Voie Sociale), присвячена “адаптації Традиції”, пов’язаної “з політичною і комуністичною філософією Кун-цзи (званого християнськими місіонерами Конфуцієм)”, не була опублікована, і невідомо, чи була написана взагалі [1, 1-2].

“Метафізичний Шлях” містить виклад основних положень іцзіністики. Особливу увагу приділено двом першим гексаграмам – Цянь і Кунь, які Матжіої називає “діаграмами Бога”, символізму Дракона, ототожненого з Логосом в афоризмах до першої з них, “тетраграмі Вень-вана” юань-хен-лі-чжен, а також символу Інь-Ян. У додатку наведено рекомендації щодо ворожіння за допомогою “І-цзіну”. Цю книгу Матжіої сприймає в неоконфуціанській інтерпретації школи Чен І – Чжу Сі [1, 14]. Її міфічного першотворця, Фусі, французький езотерик вважає засновником єдиної для всього людства Примордіальної Традиції [1, 4], а її китайську гілку – “єдиною, збереженою до нас без вставок, приховувань і затьмарень” [1, 77].

“Раціональний Шлях” містить біографію Лао-цзи, стислий нарис історії даосизму, опис його сучасного стану, даоських священних наук, а також коментовані автором переклади трьох текстів, приписаних Лао-цзи: “Дао де цзіну”, розділеного на дві частини, представлені як самостійні твори – “Книгу Шляху” (“Дао цзін”) та “Книгу Чесноти” (“Де цзін”), а також “Тайшань гань-ін пянь”, даоського тексту XII ст., який, на думку Матжіої, містить вчення Лао-цзи, передане в усній традиції [2, 72-73]. До розділу “Священні науки”

включено підрозділ “Китайська патогенія”, виданий раніше окремо під назвою “Сім елементів людини” [3]. Матжіої твердить, що викладена в ньому теорія дуже давня, і не походить ані з “І-цзіну”, ані з даосизму, ані з буддизму [2, 113]. Проте до книги не увійшов ще один текст, перекладений Матжіої у співробітництві з в’єтнамцем Нгуєн Ван Кангом (Nguyen Van Cang) і виданий у 1896 р. – “Трактат про блукаючі впливи” [4].

Орієнталістичні праці Матжіої посідають особливе місце в історії західної рецепції китайської думки, оскільки їхній автор є чи не єдиним у той час європейцем, який виступав від імені даосизму. Не помічені академічним сходознавством, вони мали певний успіх у шанувальників східної духовності, тож їх можна вважати яскравим прикладом езотеричного варіанту орієнталізму. Ці праці вплинули на засновника інтегрального традиціоналізму Р. Генона, знайшли відображення у романах Г. Майрінка. Про популярність праць Матжіої свідчить і те, що “Метафізичний Шлях” перекладено італійською та російською мовами [5; 6]. З огляду на це спадщина Матжіої заслуговує на увагу дослідників.

Література

1. Matgioi. *La Voie Métaphysique*. – S. l., 1905. – 86 p.
2. Matgioi. *La Voie Rationnelle*. – S. l., 1907, édition 1941. – 163 p.
3. Matgioi. *Les sept éléments de l’homme et la pathogénie chinoise*. – Paris: Chamuel, 1895. – 62 p.
4. *Le Traité des Influences errantes de Quangdzu, traduit du chinois par Matgioi*. – S. l., 1896. – 30 p.
5. Matgioi. *La via metafisica / Traduzione: Elisabetta Bonfanti*. – Roma: Basaia editore, 1983. – 135 p.
6. Матжіои. *Метафізический путь / пер. В. Ю. Быстрова*. – СПб.: Владимир Даль, 2014. – 255 с.
7. Segdwick M. *Against the Modern World*. – NY: Oxford University Press, 2003. – xiv+370 p.